

Nasze zabytki

Bazylika Świętej Rodziny i Klasztor O.O. Filipinów

Bazylika stanowi niewątpliwie największy zabytek naszej gminy i jest przez wielu odwiedzających określana mianem "perły baroku województwa łódzkiego". Na podstawie zachowanych różnych rachunków należy wnioskować, iż budowę obecnej świątyni w stylu barokowym rozpoczęto już w 1688 r. Niestety nie wiadomo według czyjego projektu powstał ten przepiękny trójnawowy kościół. Nie zachowała się bowiem dokumentacja tego wielkiego, jak na owe czasy przedsięwzięcia. Posiadane źródła pozwalają jedynie w przybliżeniu przedstawić etapy budowy, oraz prac wykończeniowych. Niemniej jednak prace te trwały dość długo. Gdy 23 czerwca 1748 r. Ks. Bp Łucki Franciszek Kobielski dokonuje konsekracji tej świątyni, kościół jest jeszcze właściwie w stanie surowym, bo tylko z trzema ołtarzami: oprócz ołtarza głównego, w transepcie z ołtarzem Św. Filipa Neri, kapłana włoskiego żyjącego w XVI w. stygmatyka Duchy Św., założyciela Kongregacji Księży Filipinów i Patrona tej świątyni. Obraz w tym ołtarzu jest kopią obrazu Guido Reni`ego. Drugim ołtarzem w transepcie jest ołtarz Najświętszego Serca Jezusowego. Przez stulecia trwały prace związane z wykonaniem bocznych ołtarzy, malowideł i polichromi.

Najbardziej urzekającym i imponującym w świątyni jest główny ołtarz z umieszczonym w jego centrum od 1776 r. Cudownym Obrazem Św. Rodziny z Nazaretu. Obraz zasłaniany jest płytą posrebrzaną z wytłoczonym herbem filipińskim. Blasku i wyrazistości nadaje Obrazowi przepych nowych sukienek ze złotych i srebrnych nici, przetykanych drogimi kamieniami, perłami i pierścionkami, a wykonanych według wzoru i pod kierownictwem P. Prof. Lorentowiczowej przez SS Westiarki z Warszawy w 1968 r. Są to już czwarte, lub piąte sukienki na Obrazie. Poprzednie pochodziły z XVII - XVIII w. Cudowny Obraz został 18 sierpnia 1968 r. ukoronowany papieskimi koronami przez J. Em. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski, oraz Ks. Kard. Karola Wojtyłę, Koronacja ks. kardynał Karol Wojtyłaobecnego Papieża i Ks. Bpa Piotra Gołębiowskiego, Administratora Diecezji Sandomierskiej. W tej wielkiej uroczystości wzięli udział przedstawiciele Episkopatu Polski, oraz licznie, bo prawie 200 tysięczny zebrany lud wiernych. Akt uroczystej Koronacji był zwieńczeniem od wieków okazywanej czci Bożej Matce w tym Wizerunku. Tę cześć dokumentują najróżniejsze wota dziękczynne. Są wśród nich srebrne serca, pochodzące z XVIII i XIX w., cenne ze srebrnej blachy wykonane tablice, np. dar z Opoczna, z odciskiem Obrazu i z herbem Rawy, srebrny medal z popiersiem króla Augusta III, brosze, obrączki ślubne, ryngrafy, złote łańcuszki, korale itp. Wśród wotów składanych znajdują się również dary króla Jana III Sobieskiego: kryształowo-złoty ołtarzyk polowy, oraz dywan przechowywany obecnie w Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu. Nie sposób tu wymienić wszystkich wyrazów dziękczynienia za odebrane łaski, jakie ludzie na przestrzeni tych wieków okazywali Bogu za przyczyną Matki Bożej Świętorodzinnej. Tylko ich część została ukazana w wiszących w Prezbiterium gablotkach. Ołtarz odrestaurowany w 1997 r. o rozmiarach 11 m szerokości i 18 m wysokości robi niezwykle wrażenie. Tym bardziej że jest wykonany, tak jak zresztą inne ołtarze w tej świątyni, oraz chór i ambona z drewna. Pomalowany na stiuk. Przyozdobiony dużymi figurami czterech Ewangelistów ze swoimi znakami rozpoznawczymi: Św. Mateusza z postacią Koronator bp Piotr Gołębiowskianołka, Św. Jana z orłem, Św. Łukasza z wołem i Św. Marka z głową lwa. Przed ołtarzem wiszą trzy wieczne lampki z XVII w., z których dwie mniejsze z pełno plastycznymi łabędziami nad koszyczkami z akantu, oraz duża w kształcie odwróconego dzwonu, bogato dekorowana, z pełno plastycznymi postaciami trzech łabędzi, przedzielonymi główkami aniołków. Posiada kartusz z herbem łabędzia i

inicjałem Janina. Bazylika uderza nas swoją wielkością. Jej wewnętrzne wymiary wynoszą: długość ok. 40 m., wysokość głównej nawy ok. 18 m. Może pomieścić ok. 3000 ludzi. Już z daleka widoczna jest wyrastająca ponad sam budynek świątyni zwieńczająca ją kopuła. Na zewnątrz od ziemi do podstawy krzyża na latarni kopuły. Szczególnym wyróżnieniem było nadanie tej świątyni dnia 8 maja 1974 r. tytułu Bazyliki Mniejszej. Ciągłe zachwyca swym pięknem tłumy pielgrzymów odwiedzających to miejsce.

Kościół św. Józefa

Zanim powstała obecnie istniejąca Bazylika św. Rodziny, w pobliżu zabudowań dworskich w latach 1696 - 1698 wybudowano kościółek w stylu barokowym pod wezwaniem Św. Józefa. Miał on służyć celom duszpasterskim, a dokładnie do odprawiania tam pogrzebów, gdyż wokół niego do wieku XIX chowano zmarłych, a z racji na duży ruch pielgrzymkowy w tamtym czasie, odprawianie nabożeństw pogrzebowych w kościele sanktuaryjnym sprawiało duże trudności. Obok tego kościółka znajduje się studnia, z której wodzie, przypisywano nadzwyczajną pomoc w różnego rodzaju dolegliwościach. Pierwsza relacja o cudownych właściwościach wody pochodzi z 1673 r., a i w obecnych czasach są relacje ludzi, którzy zaświadcniają o jej cudownych właściwościach. Sam kościółek jak i jego otoczenie szczególnie upodabali sobie filmowcy. To tutaj powstały sceny do takich produkcji jak: "Katyń", "1920. Bitwa Warszawska.", "Jak rozpętałem II wojnę światową".

Kaplica św. Anny

W dniu 18 marca 1671 r. po przybyciu do Studzianny ówczesny Ks. Prymas Prażmowski na podstawie prac komisji prymasowskiej w otoczeniu licznie zebranego ludu ogłosił cudowność Obrazu Świętej Rodziny i zaaprobował jego kult. Wówczas obraz znajdował się w kaplicy zabudowań dworskich rodziny Starołęskich w Studziannie. Do budowy pierwszego kościółka ogólnodostępnego dla pielgrzymów nie od razu przystąpiono. Nastąpiło to dopiero następnego roku. I tak z fundacji Ks. Bpa Jana Zbąskiego i jego siostry Zofii Anny Starołęskiej wybudowano pierwszy drewniany kościół sanktuaryjny, który wykończono w 1673 r., a 8 grudnia tegoż roku przy 30 tysięcznym tłumie wiernych przeniesiono uroczystie z kaplicy dworskiej do nowego kościółka i umieszczono w głównym ołtarzu Cudowny Obraz. W tym drewnianym, nie wielkim, pierwszym kościele sanktuaryjnym Cudowny Obraz znajdował się do 1776 roku, tj. do czasu przeniesienia go do obecnej świątyni. W sześć lat od tego wydarzenia rozebrano drewniany pierwszy kościół sanktuaryjny i dopiero po pewnym czasie pod koniec XVIII w. wybudowano na jego miejscu znajdującą się do dziś jedno-nawową kaplicę Św. Anny z jedną ze starych kopii Cudownego Obrazu w ołtarzu. W 2017 roku Kaplica św. Anny dzięki m.in. środkom z budżetu Gminy Poświętne przeszła gruntową renowację swej fasady.